

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

ASIA: HE 229/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi
työttömyysturvalain 11 luvun 4 b §:n sekä eräiden työttömyysturvalain ja
julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta
muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on antanut opetus- ja kulttuuriministeriölle tilaisuuden lausua asiakohdassa mainitusta hallituksen esityksestä. Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, kahta työttömyysturvalain 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia, työttömyysturvalain 2 a luvun 13 §:n ja 11 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 2 ja 8 luvun väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia.

Muutokset liittyvät työnhakijoiden työttömyysturvaoikeuden turvaamiseen sekä työ- ja elinkeinotoimiston tehtävien hoitamiseen covid-19-pandemian aikana. Pandemian pitkittyessä työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisten pandemiaan liittyvien säännösten voimassaoloa on tarpeen osittain jatkaa.

Lomautettujen työttömyysturvaoikeutta koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.12.2021 asti. Säännöksen sisältöä kuitenkin muutettaisiin siten, että päätoiminen opiskelu ei estäisi työttömyysetuuden saamista lomautusajalta, mutta muita työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisia edellytyksiä sovellettaisiin myös lomautettuihin 1.1.2021 alkaen. Yrittäjien työmarkkinatukioikeutta koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.3.2021 asti.

Opetus- ja kulttuuriministeriö kannattaa edellä mainittujen väliaikaisten muutosten voimassaolon jatkamista ja sisällöllistä muutosta päätoimisen opiskelun osalta lomautetuille. Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa kuitenkin kiinnittää huomiota toimiin, joiden väliaikaisia muutoksia ei jatketa.

Työttömyysturvalaissa säädettyjä työttömyysetuuden niin sanottuja työvoimapolitiittisia edellytyksiä koskevat väliaikaiset muutokset sekä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaiset covid-19-pandemiaan liittyvät väliaikaiset muutokset ovat voimassa 31.12.2020 asti. Väliaikainen muutos on mahdollistanut, että työnhakijan oikeus työttömyysetuuteen jatkuu työttömyysturvalaissa tarkoitettujen lyhytkestoisten opintojen estämättä, vaikka opinnot viivästyvät covid-19-pandemian takia yli kuuteen kuukauteen. Samoin työttömyysetuudella tuettujen työnhakijan omaehtoisten opintojen etenemistä koskevasta vaatimuksesta on mahdollista poiketa, jos opintojen eteneminen on viivästynyt covid-19-pandemian vuoksi. Opintojen 24 tai 48 kuukauden enimmäistukiaikaa voidaan jatkaa enintään 31.12.2020 asti, jos opintojen eteneminen on viivästynyt covid-19-pandemian vuoksi.

Hallituksen esityksessä todetaan, että edellä mainittujen väliaikaisten muutosten voimassaoloa ei jatketa 31.12.2020 jälkeen. Perusteluna hallituksen esityksessä todetaan, että oppilaitosten

toiminta ja opintojen järjestämisen tavat ovat pääosin vakiintuneet covid-19-pandemian alkamisen jälkeen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö haluaa tuoda esille, että vaikka opintojen järjestämistavoissa on otettu isoja harppauksia muun muassa digitaalisten järjestelmien ja menetelmien osalta, edelleen riskinä on, että covid-19-pandemian jatkuessa opinnot viivästyvät.

Ammatillisen koulutuksen järjestäjiä edustavan AMKE ry:n syksyllä tehdyn jäsenkyselyn mukaan covid-19-pandemia vaikeuttaa edelleen merkittävästi oppimista työelämässä koulutus- ja oppisopimuksella. Vaikka syksyn alku oli kevääseen verrattuna selvästi parempi ja monet opiskelijat pääsivät palaamaan työpaikoille jatkamaan opintoja, esimerkiksi palvelualoilla tilanne on kuitenkin edelleen erittäin vaikea. Ammatillinen koulutus sisältää myös runsaasti kädentaitojen osaamisen hankkimista, joka edellyttää lähitoimintaa oppilaitoksissa, ja myös lähiopetusta on edelleen jouduttu rajoittamaan alueellisten covid-19-rajoitustoimien mukaan.

Koska covid-19-pandemian odotetaan edelleen jatkuvan, opetus- ja kulttuuriministeriö esittää harkittavaksi, tulisiko myös työttömien työnhakijoiden opiskelua koskevia väliaikaisia muutoksia jatkaa, jotta opinnot tai työttömyysetuuden saaminen eivät keskeytyisi pandemian vuoksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Lisätietoja

Opetusneuvos Tiina Polo, 0295 33 0022